

Syndafallið.

Gamanleikur í tveim þáttum, eftir Jerimias II.

Leikendur: Adam, Eva, Höggormurinn og Signor Gorilla.

Leikurinn fer fram í Paradís um hádegisbil.

Fyrsti þáttur.

(Við rætur Skilningstrésins. — Eva flatmagar í forselunni, andspænið liggur höggormurinn.)

Eva: Þetta er ekki líf þó lífað sé. Höggormurinn: Satt segir þú, góða, en hvarjum er að kenna nema ykkur hjónunum. Ef þú hefur farið að mínum ráðum, væri annað uppi á teningnum. Eins og nú standa sakir, eruð þið engu betur af en skriðdýr eða skorkvikindi.

Eva: Já, en kærri Höggasi, Röddin hefur jú harðlega bannað okkur að éta eplin af Skilningstrénu.

Högg.: Svo þú þarft endilega að hlýða Röddinni?

Eva: Svo segir Adam, en hann er nú annars flón. Hann segir að Röddin hafi sagt að við dæjum, ef við ætjum hina forboðnu ávexti. Og, kærri Höggasi, eg er svo ung ennþá og vil ekki deyja. Þó Adam sé durgur, þá er hann þó betri en grófin, og svo (ofur blíðlega) ert þú, góði.

Högg.: Deyja! Bull og vitleysa. Engan vegin munuð þið deyja. Heldur munu augu ykkar uppljúkast og þið lærið að þekkja mismuninn á góðu og illu. Þið lærið að njóta lífsins, lærið að berjast fyrir tilverunni, — en það er undirstaðan undir sjálfsvirðing og manndómi. Þið lærið að gleðjast og hryggjast, svalla og svelta. Allur heimurinn er ykkar, en að hvaða gagni er það, ef þið hafið ekki vit á að notfæra ykkur gæði hans. Eplin, sem þanga þarna yfir höfðum okkar, eru lykhillinn til lífsins, og þú ert hrædd við að neyta þeirra. Vesalingur, þér er sannarlega ekki viðbjargandi.

Eva: Heldurðu annars að Röddin þurfi nokkuð að vita af því, þó eg æti eitt epli eða svo?

Högg.: Hver skal vera ætti að segja henni. Eg skal vera þögull sem steinninn, og varla munuð þið hjónin ljóstra upp um ykkur sjálf. Eva: Já, en það er alls ekki víst að Adam vilja vera með, þó eg slái til, hann er svo þrjár og ó-civiliseraður — bara reglulegur ódóni stundum.

Högg.: Farðu að honum með þempani, gerðu hann forvitinn — ældu hann; konan hefur altaf yfirburði yfir simpla mannpersónu.

Eva: Og þú lofar mér lífsgleði, unaði og sæld?

Högg.: Ekki einasta þér heldur afkomendum þínum til heimsenda. Eva: Og Röddin þarf ekki að vita?

Höggormurinn: Alls ekki. Eva: Eg þarf að skoða eplin fyrst (stendur á fætur og tekur eitt epli af trénu). Girnilegt er það, drottinn minn.

Högg.: Og gott á bragðið. Bittu í.

Eva: Nei, eg ætla að fara með það til Adams og vita hvað hann segir.

Högg.: Ekki skal eg trúá því að að þú látir Adam hæra í þér.

Eva: Ó, nei, eg ætla að hræra í honum. (Fer.)

Högg.: Kona! kona! Vissulega verður þú freistari mannsins til endadægurs. En þakka má þó alheimur mér, að eg vísaði hinni fyrstu konu veginn til lífsins. (Hlær.)

(Söngur heyrir í fjarska, en nálægt óðum.)

Högg.: A-ha — svo signor Gorilla er þá vaknaður og farinn að syngja — Edensljóð.

Gorilla (kemur sygnjandi): "Vorir fyrstu foreldrar í feður báru af öllu þar, þau sváfu þar í rósarunni, svo ljúft og blítt í forselunni.

Og Adam lá við Evu hlið, þau á sér báru sakleysið, og sveipuð gullnum lokkum löngum með lífsins æskublóma á vöngum. Högg.: Og þetta er kallað guðsorð.

(Tjaldið fellur.)

Annar þáttur.

(Leiksviðið er rósarunni. Adam sefur, Eva kemur gangandi með epli í hendinni, hún spyrnið við Adam svo hann vaknar.)

Adam: Nú, hver fjandinn (hann ris upp við olnboga og sér Evu): Ó, það ert þú þú!

Eva: Já, eg, góði (brosir blíðlega og setur niður hjá honum).

Adam: Hvað angar svo ilm-andi?

Eva: Eplið, sem eg er með.

Adam: Girnilegt er það. Ætlarðu að gefa mér það, elskan mín.

Eva: Ekki er eg nú viss um það.

Adam: Fáðu mér eplið, kona.

Eva: Það eru mörg önnur eins góð epli í garðinum, sem þú getur sjálfur tint, góði minn.

Adam: Heldur þú að eg hafi tíma til að skifta mér af matar-sýslan. Eg hefi svei mér annað að gera.

Eva: Hvað þá?

Adam: Það yrði of langt upp að telja, og svo berð þú ekki skyn-bragð á þesskonar hluti. (I skipun- ar rómi) Fáðu mér eplið, segi eg.

Eva (í storkunarrómi): Þú færð það ekki.

Adam: Eg skal. Eg hefi ásett mér að eta þetta epli og annað ekki.

Eva: Einmitt það.

Adam: Já, og maðurinn stendur við það, sem hann einu sinni segir.

Eva: Er það nú víst?

Adam: Það máttu bölvá þér upp á.

Eva (réttir honum eplið): Það gleður mig, eg hafði raunar ásett mér að hafa fyrsta bitann, en úr því þú endilegar heimtar það, þá verð eg auðvitað að hlýða.

Adam (skoðar eplið): Hvað-an er það?

Eva: Af Skilningstrénu.

Adam: Hvað segirðu, kona? (Missir eplið af skelfingu). Þú hefir hitt Höggasa.

Eva: Já, já — en það var bara af tilviljun.

Adam: Og þú hafði lofað mér að forðast hann.

Eva: Já, en hann hafði ekki lofað að forðast mig, og það gerir allan mismuninn. Og það hefdi verið ókurteis af mér, að hlaupa frá honum.

Adam: Hvar hittust þið?

Eva: Undir Skilningstrénu auðvitað.

Adam: Auðvitað.

Eva (í afsökunarróm): Hvar ætti hann annars að vera?

Adam (í ávitunarróm): Eva, Eva! Og hvernig fór hann svo að lokka þig til að taka eplið?

Eva: Ef þú heldur að konan fari að segja mannum sínum alla skapaða hluti, þá áttu svei mér aðra kollgátuna komandi. Það, sem mestu varðar er að herna er árangurinn af samfundunum (tekur upp eplið), og það ætti þig að varða mestu.

Adam: Dálaglegur árangur!

Eva: Nógu góður að eta. Bittu góði.

Adam: Nei, það skal enginn jarðneskur máttur fá mig til. Maðurinn hefir skómatilfinningu.

Eva: En hvað það tarna er líkt honum. Og maðurinn stendur við orð sín — eða hvað?

Adam (í nöldrúnarróm): Já — já; eg sagðist ætla að eta eplið en ekki fyrsta bitann.

Eva: Hver fær hann?

Adam: Þú auðvitað. Þú ert svo ljótur að þú getur bara ekki trúað því; bara andstyggilegur.

Adam (tekur upp eplið í reiði): Biddu bara þangað til mín augu hafa opnast (býtur í eplið; Eva snýr sér við og ætlar að taka af honum eplið, en er of sein).

Adam (tekur munnfylli sína og svelgir, en horfir stöðugt á Evu): Skriðdýr og skorkvikindi.

Eva (óróleg): Nú?

Adam: Marflær og marhnútar.

Eva (kvíðandi): Hættu, hættu!

Adam: Óðinshonar og uglur.

Eva: Hættu, segi eg. Eg er að fá höfuðverk.

Adam (hrifin): Þess lengur, sem eg horfi á þig, þess fallegri verður þú í mínum augum. Eva, þú ert í sannleika girnilegur kroppur.

Eva (ánægð): Við hverju öðru gættu þú?

(Pau heyrir Röddina nálægt Adam gleypir það, sem eftir var af eplinu.)

Eva (hrædd): Hvað eigum við nú að taka til bragðs?

Adam: Við hlaupum í felur.

Eva: Því þá það?

Adam: Það gerir maður ætíð þegar maður hefir gert eitthvert skammarstryk.

Eva: Já — á. En Röddin finnur okkur hvort sem er. Væri ekki betra að bíða, og biðja kurt-eislega um fyrirgefningu?

Adam: Karlmaðurinn lítillækkar sig ekki á þann hátt. Hann fer sinna ferða óhræddur.

Eva: Einmitt það?

Adam: Og svo getum við ekki verið þekt fyrir að standa alstrípuð fyrir framan sjálft yfirvaldið.

Eva: Og því þá ekki?

Adam: Af því að það er ósæm-andi.

Eva: Ó, fari það kolað — þegar maður er vel vaxinn, þá gengur það bara í augun.

Adam: Að heyrta til þín, mann-eskja. Hvar er nú hin kvenlega blygðunarsemi?

Eva: Henni var eg nú búin að steingleyma.

Adam: Hvað skal gera, kona? Við verðum að minsta kosti að fá okkur mittiskýlur. Fikjuviðar-blöð ættu að duga.

Eva: Ó, eg held ekki að það sé sva bráðnaðsynlegt. En það er annað sem mín kvenlega blygðun-arsemi segir mér að eg þurfi frekar öllu öðru, og það er eitthvað á höfuðið.

Adam: Á höfuðið?

Eva: Já, eg veit ekki hvað það er kallað; eitthvað með börðum og fjöðrum í.

(Röddin heyrir koma; þau hlaupa í felur.)

Tjaldið fellur.

Þjóðræknissélag Vestur-Íslendinga.

Eftir Stefán Einarsson. (Erindi flutt Íslendingadaginn í Árborg 2. ágúst 1919.)

Langt, langt burtu, þar sem sól-argeislarnir fyrir stúttu blikuðu á bárunum alla hölltina og brugðu árljóma á mjöllina á fjallatindunum, þar er eyjan, sem vér áttum flest einu sinni heima á og eigum enn, í vissum skilningi. Mörg ár eru nú eflaust liðin frá því er sum af okkur fluttu þaðan. Og mörg um eða flestum af oss mun hafa farnast hér vel. Að segja að vér

höfum verið "auðs andvani ok alls gamans" síðan vér komum hing-ingaravspir og missir eplið). Ó, drottinn minn, að þessi figúra skuli vera maðurinn minn, (snýr bak-inu að Adam).

Adam: Hvað er nú?

Eva (Án þess að snúa sér við): Aðeins það að augu mín hafa upp lokist.

Adam: Nú og?

Eva: Og eg hefi séð einstakling sem alls ekki á heima í Paradís.

Adam: Hver getur hann verið?

Eva (í fyrirtilningarróm): Þú auðvitað. Þú ert svo ljótur að þú getur bara ekki trúað því; bara andstyggilegur.

Adam (tekur upp eplið í reiði): Biddu bara þangað til mín augu hafa opnast (býtur í eplið; Eva snýr sér við og ætlar að taka af honum eplið, en er of sein).

Adam (tekur munnfylli sína og svelgir, en horfir stöðugt á Evu): Skriðdýr og skorkvikindi.

Eva (óróleg): Nú?

Adam: Marflær og marhnútar.

Eva (kvíðandi): Hættu, hættu!

Adam: Óðinshonar og uglur.

Eva: Hættu, segi eg. Eg er að fá höfuðverk.

Adam (hrifin): Þess lengur, sem eg horfi á þig, þess fallegri verður þú í mínum augum. Eva, þú ert í sannleika girnilegur kroppur.

Eva (ánægð): Við hverju öðru gættu þú?

(Pau heyrir Röddina nálægt Adam gleypir það, sem eftir var af eplinu.)

Eva (hrædd): Hvað eigum við nú að taka til bragðs?

Adam: Við hlaupum í felur.

Eva: Því þá það?

Adam: Það gerir maður ætíð þegar maður hefir gert eitthvert skammarstryk.

Eva: Já — á. En Röddin finnur okkur hvort sem er. Væri ekki betra að bíða, og biðja kurt-eislega um fyrirgefningu?

Adam: Karlmaðurinn lítillækkar sig ekki á þann hátt. Hann fer sinna ferða óhræddur.

Eva: Einmitt það?

Adam: Og svo getum við ekki verið þekt fyrir að standa alstrípuð fyrir framan sjálft yfirvaldið.

Eva: Og því þá ekki?

Adam: Af því að það er ósæm-andi.

Eva: Ó, fari það kolað — þegar maður er vel vaxinn, þá gengur það bara í augun.

Adam: Að heyrta til þín, mann-eskja. Hvar er nú hin kvenlega blygðunarsemi?

Eva: Henni var eg nú búin að steingleyma.

Adam: Hvað skal gera, kona? Við verðum að minsta kosti að fá okkur mittiskýlur. Fikjuviðar-blöð ættu að duga.

Eva: Ó, eg held ekki að það sé sva bráðnaðsynlegt. En það er annað sem mín kvenlega blygðun-arsemi segir mér að eg þurfi frekar öllu öðru, og það er eitthvað á höfuðið.

Adam: Á höfuðið?

Eva: Já, eg veit ekki hvað það er kallað; eitthvað með börðum og fjöðrum í.

(Röddin heyrir koma; þau hlaupa í felur.)

Tjaldið fellur.

Þjóðræknissélagins hér. — Eitt enn, sem eg hefi heyrt minst á að félagið muni gera, er að byrja á að gefa út lesbækur fyrir unglina. Stafrófskerfin að heimin, hin nýj-ustu, eru ágæt, og án þeirra ætti ekkert íslenskt heimili að vera, en að lesbókum að heimin, sem taka við af stafrófskerfunum, hefir það verið fundið að efnið í þeim væri svo ólíkt því, sem börn hér sœju fyrir sér, að bækurnar yrðu þess vegna törskilldari og börnin hefðu minni áhuga fyrir lestrinum. — Og svo síðast en ekki síst mun félagið hafa í huga, að maður eða menn ætu sendir út af örkinni til þess að glæða áhuga íslensks fólks, og sér-staklega íslenskra foreldra á því, að tala íslensku á heimilinum og kenna börnunum að lesa hana. Ef íslenska er töluð á heimilinum, geta börnin ekki komist hjá því að læra hana og kunna 5—6 ára gömul. Eftir það er handvömm að láta þau tyna henni. En verður þetta ekki erfitt og kostnaðar-samt? Eg skal drepa á hvernig eg held að þessu mætti haga, svo auðvelt og kostnaðarlítið væri. Maður, sem kunnur væri oss og fær væri til og áhuga hefði fyrir málefnum, heimsækti þá staði er Íslendingar búa á, og héldi tölu til að vekja áhuga fólks, og útvegaði 2—3 menn í hverri byggð eða póst-húsumdæmi til að hafa mál félag-ans með höndum þar. Þessir menn færu heim á hvert einasta íslenskt heimili, og legðu þar grund-völl fyrir því að börnunum væri kenna íslensku, og foreldrum væru bæði hvattir til að tala hana og halda leskenslu barnanna uppi. Langur tími þyrfti ekki að fara í betta hér, að minsta kosti þar flest íslenskt heimili bæði tala og kenna að lesa íslensku ennþá. En að byrjað væri á þessu nú þegar, álit eg samt nauðsynlegt, því það er því auðveldara, sem fyr er byrjað á því, og þar af leiðandi einnig minni kostnaður því samfara. Að því er viðhald tungu vörar snertir, sé eg engan annan veg til þess en þennan, að hún sé töluð á heimilinum og börnunum kend hún þar. Og ómetanlega mætti mikið gera í þá átt, með þeim hætti er á hefir verið bent, ef vilj-ann að eins brysti ekki. Mér er nær að halda, að íslenska gæti haldist hér við í það óendanlega, ef þeirri óbrotnu reglu væri komið á og henni fylgt.

Þetta er það, sem mér virðist vera verkefni félagsins á byrjunar-skeiði þess. Hversu miklu að það kemur í framkvæmd af því, er auðvitað undir því komið hvað tala félagsmanna verður há eða lág. Félagið leysir ekki mikið verk ef hendi, ef fáir sinna að styðja það með því að gerast fé-lagsmenn; verði aftur á móti margir til þess, eins og mig uggir að verði (því eg hugsa að allir Vestur-Íslendingar gangi í það með tíð og tíma), þá munum vér

(Famh. á 3. bls.)

Samkvæmt áskorun.

Einn af viðskiftmönnum okkar skrifaði 10. júní 1919, frá Smok-erun, Pa.: "Triners American Elix-ir of Bitter Wine hefir bætt heilsu mína betur en nokkuð annað læknislyf. Þetta megði þið aug-lýsa. Andrew Luksic, Box 51."

Það er því samkvæmt ósk hans að við birtum þetta vottorð hans, er við vitum að kemur frá hjartanu. Triner's American Elixir hjálpar. Það sannreynist öllum sem lifa af slæmum hæðum, lystarleysi, höf-udverk og taugaveiklun. 2. maí er ekki ákveðið. Það rit heldur eflaust uppi hugsjónum félagsins.

— Einnig hefi eg heyrt sagt, að byrja ætti á að gefa út ferðasögu Vilhjálm Stefánssonar. Af blöð- unum nýlega sáum vér þó að Ís- lendingar heima væru að bjóða Vilhjálm heim; þeirri heimsókn er ekki ólíklegt að það fylgi, að ferðasaga hans verði gefin út þar, og því verki sé þá létt af höndum

NY SAGA — Æfintýri Jeffa Clayton eða Rauða Drekaeidd, nú fullprentuð og til sölu á skrifstofu Heimskringlu. Kostar 35c. send pósthfritt.

Mórauða Músín

Þessi saga er bráðum upp-gegnin og ættu þeir, sem vilja eignast bókina, að senda oss pöntun sína sem fyrst. Kost- ar 50 cent. Send pósthfritt.

G. A. AXFORD

Lögfræðingur 413 Paris Bldg. Portage og Garry Talsmi: Main 3142 WINNIPEG

J. K. Sigurdson, L.L.B.

Lögfræðingur 214 ENDERTON BLDG. Phone: M. 4992.

Arn Anderson... E. F. Garland

GARLAND & ANDERSON LÖGFRÆÐINGAR Phone: Main 1561 801 Electric Railway Chambers

RES. PHONE: F. R. 3755

Dr. GEO. H. CARLISLE Stundar eingöngu Eyra, Augna Nef og Kverka-sjúkdóma ROOM 710 STERLING BANK Phone: Main 1284

Dr. M. B. Halldorson

401 BOYD BUILDING Tals: Main 3088. Cor. Port og Edm. Stundar einvörðungu berklasyki og aðra lungnasjúkdóma. Er að finna á skrifstofu síni kl. 11 til 12 f.m. og kl. 2 til 4 e.m.—Heimili að 46 Alloway Ave.

Talsmi: Main 5307.

Dr. F. G. Snidal TANNLÆKNIR 614 Somerset Block Portage Ave. WINNIPEG

Dr. J. Stefánsson

401 BOYD BUILDING Horn Portage Ave. og Edmonton St. Stundar eingöngu augna, eyrna, nef og kverka-sjúkdóma. Ad hitta frá kl. 10 til 12 f.m. og kl. 2 til 5. e.h. Phone: Main 3088 627 McMillan Ave. Winnipeg

Vér höfum fullar birgdir hrein- með lyfseða yfar língað, vér eru lyfja og meðla. Komis gerum meðull nákvæmlega eftir ávisunum lknanna. Vér sinnum utansvelta pöntunum og seljum giftingaleyfi.

COLCLEUGH & CO.

Notre Dame og Sherbrooke Sts. Phone Garry 2000—2691

A. S. BARDAL

selur líkklistur og annast um út-farir. Allur útbúnaður ná best. Ennfremur selur hann aliskonar minnisvarða og legsteina. 113 SHERBROOKE ST. Phone G. 2152 WINNIPEG

TH. JOHNSON,

Órmakari og Gullsmíður Selur giftingaleyfisbréf. Sérstakt athyglí vælt pöntunum og viðgjörðum útan af landi. 248 Main St. Phone M. 6606

GISLI GOODMAN

TINSMIÐUR Verkstæði:—Horn Toronto St. og Notre Dame Ave. Phone Garry 2988 Heimili Garry 599

J. J. Swanson H. G. Hinriksson

J. J. SWANSON & CO. PASTEGNASALAR OG... peisinga miðlar. Talsmi Main 2597 808 Paris Building Winnipeg

HAFIÐ ÞÉR BORGAD HEIMSKRINGLU?

Skoðið litla miðann á blaðinu yðar — hann segir til.